

# Дні, що залишили спомин

«Третій Ангел просурмив і впала з неба велика зізда, що горіла, немов світильник. І впала на третину рік і на джерела вод. Ім'я цієї зізди — полинь. І третина вод стала полином. І багато людей вмерли від вод, тому що вони гіркими стали...» (Біблія. Новий завіт. Откровення святого Івана Богослова).

У ніч з 25 на 26 квітня 1986 року о 1 год 23 хв 40 с, коли всі спали безтурботним сном, над четвертим реактором Чорнобильської атомної електростанції несподівано розірвало нічну темряву велетенське полум'я. Почався новий відлік українського часу. Болісний. Гіркий. Печальний...

Жорстока ноче!  
О, яка ти довга!  
В тобі як крик і мука вість одна...  
Ті, що пішли в вогонь,  
Ввійшли у стогін  
І в душу болем зчорненим до дна.  
І може стали ми від болю ближчі,  
Четвертий блок заповнив думи вщерть.  
Як відродить ясне обличчя,  
Коли нічим не зупинити смерть?  
Рахунок буде 904.  
Всіх поіменно – у незабуття...  
І буде суд, який поверне віру,  
Та не поверне молоді життя...

Чорною плямою стала на нашій блакитній планеті чорнобильська катастрофа. Тридцять шість років пройшло з того часу, як вибухнув реактор на четвертому енергоблоці Чорнобильської АЕС. Смертоносний пил з ядерної печі покриває білі хати, квітучі сади, зелені ліси, засіяні поля. І тридцять один рік цвітом скорботи і суму зацвітають чорнобильські сади і хворіє серце, тому що знає – не на добро це, не на життя.

Пісня <https://cutt.ly/mF85RaA>

Горем і болем увійшов в наше життя Чорнобиль, розділив долю людей на „до” і „після”. Безлюдні вулиці Прип'яті, покинуті школи, будинки, дитячі майданчики, колючий дріт зони. Спогади вільно або мимоволі переносять до подій тридцяти шестирічної давнини.

## Відео

[https://drive.google.com/file/d/16RaX7P\\_0QmqfUp-K02\\_plVztgpULXCww/view?usp=sharing](https://drive.google.com/file/d/16RaX7P_0QmqfUp-K02_plVztgpULXCww/view?usp=sharing)

Ті, хто тієї ночі не спали, бачили, як над електростанцією спалахнуло вогняне сяйво, схоже на сніп полум'я. Та ніхто тоді й гадки не мав, що те сяйво смертельно небезпечне. Мирна щаслива весна перестала існувати для українського народу... Країна ще нічого не знає. Довгі тривожні дні, правда, придушена муром мовчання. Ще скільки часу буде потрібно, щоб реально осмислити те, що трапилося.

А тим часом лунає нічний телефонний дзвінок.

Відео <https://cutt.ly/oF85VKr>

Вони були серед перших і першими пішли із життя. Коли їм у 1986 році сказали: «Треба», — вони нічого не питали, поїхали в «зону». Працювали. Кожен з них робив там свою звичну справу. Сьогодні зрозуміло: наслідки аварії на ЧАЕС могли б бути значно більшими, якби не самопожертва і мужність тих, хто був там у перші тижні після лиха...

- Володимир Правик;
- Микола Ващук;
- Василь Ігнатенко;
- Віктор Кибенок;
- Микола Титенко;
- Володимир Тишура — перші, хто собою закрили вогонь...

Презентація <https://cutt.ly/6F4qxnv>

Володимир Правик, як потім було встановлено комісією, вибрав найбільш правильне рішення — направив свій пожежний загін на дах машинного залу. Адже в цьому залі знаходились усі турбіни, через нього йшли численні кабелі високовольтної лінії, які від вогню могли б перетворитись на бікфордів шнур.

Першим важко. Ви ж були найперші,

Із вогню та в полум'я шугали

Не до подвигів і не до звершень:

Ви ж собою людство заступали.

Та серця, мов кремені, не вгасли,  
Залишались іскрами на тверді.  
Тільки жити в нас бунтує спрага  
Та продовжить пісню родоводу.  
А лишилась вірності присяга.  
Батьківщині. Матері. Народу.

Серед тих, хто першими опиняється на місцях, позначених смертю і болем, обов'язково є медики. Їм не звикати до екстремальних умов. Але тоді, у 1986-му, мало хто знав, що собою представляє аварія на ЧАЕС. Це — пізніше. А тоді, у травні 1986-го, вірні своєму обов'язку, медпрацівники поспішили в «зону». Їм першим було найважче. Насамперед тому, що знали, як це може позначитись із часом на здоров'ї людей. Про себе тоді ніхто не думав. Працівникам ЧАЕС та пожежникам вдалося погасити ціною ціною власного здоров'я та життя. Більшість з них померла від променевої хвороби в перші місяці після трагедії. Скільки життів забрала та покалічила ця аварія. Тоді загинули близько 50 працівників станції і постраждали сотні рятувальників.

Давайте вшануємо хвилиною мовчання пам'ять тих, хто віддав своє життя під час ліквідації на ЧАЕС.

Хвилина мовчання <https://cutt.ly/BF4qJ41>

А що ж влада? А яка ж реакція Москви? Перші керівники брехали людям, що нічого страшного не сталося. Так, сталася невеличка аварія в Чорнобилі, але від цього людям нічого не загрожує. «Заспокойтеся, люди, усе в порядку, усе добре, нічого страшного не сталося. А крикуни, які створюють паніку, будуть покарані. Мешканців Прип'яті ми евакуювали на два дні. Це тимчасово. Пожежу погасимо і люди повернуться в свої рідні будинки».

Відео <https://cutt.ly/JF4wirD>

І вивели тисячі киян та мешканців навколишніх сіл з Чорнобилем на Першотравневу демонстрацію. У 1986 році виселено з Чорнобильської зони 91 тисячу мешканців із 76 населених пунктів

... йдуть колони, колони, колони ...

Розминаються повні – порожні,

Незбагненна процесів болю,  
У автобусах тих подорожні  
Ідуть наче із долі в недолю  
На вокзали, в лікарні, у безвість  
Із Чорнобиля, з Прип'яті, звідки?  
Розтривожено вуликів безліч  
Невидимого стишені свідки.

Ще протягом 10 років продовжувалося виселення. До 1996 року переселено 160 тисяч осіб. Більше 2 тисяч населених пунктів мають на сьогодні статус постраждалих.

Наслідки вибуху четвертого реактора Чорнобильської атомної сколихнули весь світ. У результаті аварії стався викид величезної кількості радіоактивних речовин з активної зони реактора, які радіоактивною хмарою перенеслися на великі відстані.

Йод-131, цезій-134, -137, стронцій-90, плутоній-239, плутоній-240. Увесь цей радіоактивний дощ розлетівся і висіявся на територіях України, Білорусії та Росії. Радіоактивного забруднення зазнало майже 50 % території України. В життя мільйонів людей увійшли слова «радіація», «зона», «ліквідатор», «відселення».

А на квітучий українській землі з'явилися пусті міста і села, мертвий ліс, до якого не можна підходити, сади з яблуками, насиченими радіоактивною отрутою, вода, яку не можна пити, і навіть повітря, яким дихаємо, стало ворогом.

На сьогоднішній день два з половиною мільйони людей проживають у забрудненій зоні, з них вісімсот тисяч дітей. Смерть понад 35 тисяч людей пов'язана з аварією на ЧАЕС та її наслідками.

Радіація — невидимий і тому підступний ворог усього живого. Від неї важко вберегтися, захистити себе і природу. Як відомо, і зараз у зоні відчуження проживають люди. Їх дуже мало. Та все ж живуть. Чорнобильська біда торкнулась чорним крилом Житомирщини, Київщини, Чернігівщини. Найбільше постраждали Народицький, Олевський, Лугинський, Коростенський райони.

Про чорнобильську катастрофу багато пишуть і говорять, знімають фільми і співають пісні. Ви мабуть бачили міні серіал «Чорнобиль», який був створений американським телеканалом HBO разом з британською Sky. А якщо ні то рекомендую. А я хочу, щоб ми всі продивилися чудесну картину, намальовану світлом, присвячену темі чорнобильської трагедії.

відео <https://cutt.ly/UF4eYUz>

Проходять роки після аварії на ЧАЕС. А біль не вщухає, тривога не покидає людей, пов'язаних зі скорботним часом ядерного апокаліпсису. Чорнобильська біда надовго залишиться в нашій пам'яті. Ще довго ми будемо відчувати на собі її наслідки, ще довго чутимемо її дзвони. Вони лунатимуть за тими, кого вже немає, кого не стане завтра, хто заплатив за чиюсь помилку своїм здоров'ям, життям. Збитки від аварії на ЧАЕС доведеться відшкодувати ще дуже довго...

А закінчити наш захід хочеться ось таким віршем.

Подай у душі доброго вогню —  
Хай воскресає світ животворящий,  
Хай до нащадків озоветься пращур,  
Хай древній рід збере свою рідню.  
Очисть від скверни воду нам і кров,  
Хай доля нас завчасно не займає...  
Пошли нам, Боже, згоду і любов  
І той вогонь, що в світі нас тримає.

До наступних зустрічей.